

Huvudman

Vansbro kommun
vansbro.kommun@vansbro.se

Ärendet

Tillsyn av Smedbergsskolan i Vansbro kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 10 januari 2024

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har under hösten 2023 genomfört en tillsyn av Smedbergsskolan i Vansbro kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra anpassningar, särskilt stöd, studiehundledning på modersmålet, utredning av elever som har upprepad eller längre frånvaro, arbetet för att skapa studiero, arbetet mot kränkande behandling samt anmälan till socialnämnden.

Skolinspektionen har den 10 januari 2024 beslutat att förelägga Vansbro kommun att senast den 10 april 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande elevers rätt till särskilt stöd, studiehundledning på modersmålet, utredning av elever som har upprepad eller längre frånvaro och arbetet mot kränkande behandling.

Vansbro kommun har den 15 april 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Vansbro kommun har följt föreläggandet och om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Särskilt stöd, åtgärdsprogram och studiehundledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen redovisning från Vansbro kommun, framkommer att det gjorts 15 stycken anmälningar om utredning om särskilt stöd till rektorn på Smedbergsskolan mellan perioden 11 januari 2024 och 3 april 2024. Rektorn har fattat beslut om att starta en utredning om särskilt stöd på samtliga elever som har anmälts. Av redovisning framgår vilket datum anmälan inkommit samt det datum när utredning påbörjats gällande respektive elev.

Vansbro kommun har vidare inkommit med en redovisning över 7 elever som har ett gällande åtgärdsprogram samt vilket datum en utredning av dessa elevers stödbehov startat under perioden 11 januari 2024 och 3 april 2024.

Vidare framkommer att Vansbro kommun uppdaterat Smedbergsskolans mall för åtgärdsprogram. Detta innebär att det i mallen framgår vilket datum åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för uppföljning respektive utvärdering.

Av inkommen redovisning framkommer att 15 elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet, ges sådan studiehandledning. Det framkommer även att två elever som bedömts som nyanlända och som har tagits emot på högstadiet, ges studiehandledning på modersmålet.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av ett åtgärdsprogram ska det framgå vilket behov av särskilt stöd en elev har och hur stödet ska tillgodoses. Det ska också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Åtgärdsprogram beslutas av rektorn och rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan bland annat om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt, eller i form av anpassad studiegång. Om en utred-

ning enligt 3 kap. 7 § skollagen visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn eller den rektorn överlätit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Ett beslut om åtgärdsprogram som fattas av rektorn enligt 3 kap. 9 § skollagen får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd. Vid prövning av ett överklagande ska nämnden antingen fastställa eller upphäva det överklagade beslutet. Om det överklagade beslutet upphävs ska ärendet, om det behövs, visas åter till rektorn för ny prövning (28 kap. 16 § skollagen).

En elev ska få studiehundledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehundledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl.

Studiehundledning enligt första eller andra stycket får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehundledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehundledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan (Förordning 2020:709).

En nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehundledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt. Studiehundledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Studiehundledningen får ges på elevens starkaste skolspråk, om det är ett annat än modersmålet (3 kap. 12 i § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning av elever som har upprepad eller längre frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen redovisning från Vansbro kommun, framkommer att Smedbergsskolan har 41 elever som bedömts ha en upprepad eller längre frånvaro mellan perioden 11 januari 2024 och 3 april 2024 samt när rektor startat en frånvaroutredning för dessa elever.

Vidare framkommer att när en frånvaroutredning inletts, anmäls dessa till huvudmannen i form av fysiska möten 2-3 gånger i månaden. Huvudmannen

uppgger att de kommer att övergå till att anmäla frånvaro digitalt i och med att kommunen implementerar "säkra meddelanden".

Vansbro kommun har inkommit med en rutin gällande hur en frånvaroutredning genomförs. Denna innefattar orsak till elevens frånvaro, vilka åtgärder som ska vidtas för att komma till rätta med elevens frånvaro samt att utredningen genomförs i samråd med eleven, elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan.

Rättslig reglering

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från skolverksamheten ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetet mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen redovisning från Vansbro kommun, framkommer att rektorn den 7 november 2023 samt den 20 mars 2024 informerat skolpersonal om skollagens bestämmelser om skyldigheten att anmäla till skolans rektor om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten.

Rättslig reglering

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller föfattningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredare Tonny Johansson

Utredare Lina Jernström har varit föredragande i ärendet